

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV. Telefon št. 2552. Ljubljana, v četrtek, dne 22. januarja 1931. Telefon št. 2552. Štev. 8.

Zavarovanje v zlatih dinarjih.

Vprašanje, ali so zavarovanja v zlatih dinarjih dopustna, se v zadnjem času mnogo razmotriva. V našem listu smo to vprašanje načeli že v mesecu marcu lanskega leta in se izrekli za tezo, katero je ministrstvo trgovine in industrije zavzelo v znanem odloku iz leta 1921, da morajo biti vse zavarovalne vsote izražene v domači valuti.

Vprašanje je postalo aktualno začetkom leta 1930, ko so se prvič pojavila zavarovanja v zlatih dinarjih. Splošno se je pričakovalo, da se bo to vprašanje uredilo zakonitim putem na način, ki ga zahtevajo naši državni interesi. Pa je preteklo izza tega časa že eno leto, ne da bi se to gotovo pereče vprašanje premaknilo iz mrtve točke, ko je bivši minister trgovine in industrije g. dr. G. Šurmin v članku »Za naš dinar« v beograjski »Politiki« z dne 15. t. m. znova pokrenil to vprašanje in se zavzel za njegovo zadovoljivo ureditev.

Uvodoma gospod minister navaja, da naša domača valuta še ne pozna zlatih dinarjev in v nadaljnjem navaja stališče domačih zavarovalnic napram zavarovanju v zlatih dinarjih v poročilu družbe »Srbije« in v poročilu zveze denarnih zavodov in zavarovalnic iz leta 1929., ki se postavlja odločno proti praksi, ki jo uvajajo nekatere inozemske zavarovalnice na škodo naših državnih interesov. Naš dinar, primerjan koncem leta 1930 z ostalimi valutami v letu 1929. izkazuje tako malo razliko, da more samo oni, ki je neprijateljsko razpoložen napram naši državi, zahtevati zavarovanje v drugi valuti. Spričo tega je potrebno, da se zakonitim putem uredi zavarovanje. Naša država ne sme dopuščati, da se v valutnih poslih na njenem področju dela proti njenim interesom. Naš interes nam veleva, da ne oddajamo svojega denarja po nepotrebnem v inozemstvo. Ako druge države, kojih valutne prednosti še bolj oscilirajo nego naš dinar, ne dopuščajo zavarovanj na bazi takozvane zlate valute, tudi nam ne more biti vse eno, kako se postopa z našim denarjem.

V debato o tem vprašanju je poseglo tudi beograjsko »Narodno blagostanje«, ki v zadnji številki priobčuje o njem članek: »Ne za naš dinar, temveč za našo domovino«. V tem članku »Nar. blagostanje« oporeka, da bi bila zavarovanja v zlatih dinarjih opasna za naš dinar. Petletna stabilnost dinarja dokazuje, da dinar rušenja od te strani ni niti občutil, obsoja pa zavarovanje v zlatih dinarjih kot neko vrsto legaliziranega političnega defetizma. Mislimo samo, kako zagovarja agent zavarovalne družbe zlato klavzulo in jo priporoč kot vrednost brez konkurence. Misli se navadno, da jo priporoča s tem, da naglašja, da dinar še ni stabiliziran, da nimamo nikake garancije za stabilizacijo v bodočnosti, da še danes ne vemo, na kateri bazi se bo dinar stabiliziral. Taka argumentacija ne vpliva na našega človeka, ki je v dobi petinpolletne faktične stabilizacije do cela pozabil na dobo kolebanja vrednosti dinarja. Agent mora porabljati močnejše argumente. Dejstva, da je dinar stabiliziran, ne more utajiti, navaja pa, da so politične prilike labilne, da je Jugoslavija obkoljena od neprijateljev, da se formira revizionistična fronta in da je vojna v najbližji bodočnosti neizogibna, da

v tej vojni naša država ne more zmagati itd.

Inozemcem ne more biti dovoljeno, da se izražajo nepovoljno o političnih prilikah države, koje gostoljubje uživajo. Med tem je inozemcem dovoljeno, da vrše najodurnejši politični defetizem potom gori navedene argumentacije za zlato klavzulo. Inozemcem tudi ni za zlato klavzulo. Njihovi posli s srebrno klavzulo so baš v primeru, da ne zaupajo stabilnosti dinarja, za nje ugodnejši. Vendar pa jim je zlata klavzula dobro došla za razširjenje potitičnega defetizma.

V polemiko je posegla tudi zavarovalna družba »Jugoslavija«, ki priobčuje v »Politiki« daljše pojasnilo, v katerem se sklicuje glede trditve, da zlat dinar ni domača valuta, na člen 286 finančnega zakona 1924-25. Po tem členu morajo zlatnike kot zakonsko plačilno sredstvo sprejemati vse državne in samoupravne blagajne, privatne in javne osebe. Zlati dinar torej ne le da obstoji, temveč je tudi s zakonom proglašen za zakonsko plačilno sredstvo, katero izkazuje tudi inozemstvo, n. pr. švicarska narodna banka kot veljavno plačilno sredstvo v Jugoslaviji, ki navaja, da je zlat dinar do cela enakovreden s zlatim švicarskim frankom. Potemtakem se g. dr. Šurmin bori proti domačemu zlatemu denarju, ker trdi, da ne obstoji.

Beležimo vso to polemiko kot kronisti z iskreno željo, da bi se vprašanje zavarovanja v zlatih dinarjih, ki daje toliko povoda za razburjenje, vendar avtoritativno čimprej uredilo na način, ki ustreza splošnim interesom, če treba potom posebnega zakona.

Za naše trgovstvo.

Pod gorjim naslovom smo priobčili v našem listu z dne 15. t. m. članek, glede katerega smo prejeli od g. župana ljubljanskega naslednje pojasnilo:

V svoji številki od 15. januarja 1931 ste z ozirom na nek splošen članek dnevnika »Jugoslovana« trdili, da je mestni magistrat naročil večjo dobavo pisarniških potrebščin v inozemstvu, vsled česar so domači dobavitelji opravičeno razburjeni.

Vaša trditev je brez vsake podlage. Vsi mestni uradi imajo od podpisane strog nalog kupovati vse tiskovine, knjige, papir in druge pisalne potrebščine edino le pri domačih ljubljanskih trdkah. Ko sem v enem konkretnem slučaju dognal, da je podrejen uradnik dal naročilo za razmeroma malo svoto tujemu potniku, sem ga ostro posvaril in ponovno potom okrožnice opozoril vse uradništvo na moj gori omenjeni nalog. To naročilo se je dalo za svoto 8.940 Din. dočim so se vse druge potrebščine v znesku 163.000 Din izvršile pri domačih trdkah. (v l. 1930).

Proseč Vas, da to pojasnilo objavite, Vas zagotavljam svojega najodličnejšega spoštovanja!

Dr. Dinko Puc, s. r., župan.

Dipl. merc. Evgen Lovšin:

O možnostih finansiranja železnice Kočevje-Vrbovsko sever in Črnomelj-Gor. Jadrč.

Pod okriljem Zveze trgovskih gremijev za Dravsko banovino se je vršilo v torek, dne 20. t. m. v Ljubljani o gorjem predmetu izredno zanimivo predavanje, ki je privabilo v veliko dvorano »Trgovskega doma« številne poslušalce, zlasti iz gospodarskih krogov. Po pozdravnem govoru predsednika Zveze gosp. Josipa J. Kavčiča je predavatelj gosp. dipl. merc. E. Lovšin izvajal:

Borba za posamezne varijante železniške zveze Slovenije z morjem je dokazala veliko važnost in neobhodno potrebo te železnice v splošnem. Obveljala je med devetimi varijantami Kočevje—Stari trg—Gor. Jadrč—Vrbovsko sever, oziroma Črnomelj—Gor. Jadrč (kombinirana z zvezo Sevnica—St. Janž), ki jo poznamo pod imenom Klodič—Horvat—Kavčičeva smer.

Vsi pri tem projektu zaposleni in z njimi tudi javnost so domnevali, da bo dala vlada že pred več leti potrebna denarna sredstva za izgraditev železnice in to tembolj, ker je zakon o državnem zunanjem posojilu v zlatu z dne 23. julija 1922 (Blairovo posojilo) v § 4. posebej določil, da se naj gradi proga Kočevje—Vrbovsko preko Starega trga in St. Janž—Sevnica, da je v ta namen iz posojila izločiti 2 milijona dolarjev in da naj se dovrši ta proga iz prvega prihodnjega posojila, ki se najame za gradnjo novih železnice. Potrebno je še preje omeniti, da je vlada istočasno sklenila posojilno pogodbo za 100 milijonov dolarjev z družbo Blair & Ko., Inc. Newyork in pogodbo o izgraditvi Jadranske železnice Beograd—Kotor z Railway and port construction company in Jugoslavija (družba za železniške in pristaniške gradnje v Jugoslaviji). Za družbo kakor za Blaira je podpisal pogodbe prokurist Blaira in član uprave te družbe gospod Sheldon. Napram tej družbi se je vezala vlada, da bo porabljen en del posojila do nom. 70 milijonov dolarjev za gradnjo železnice Beograd—Kotor in pristanišče. Upravičeno sodimo, da ima graditeljica pravico zahtevati od vlade vsoto do te višine samo za omejeno progo, ker pravi člen 13. pogodbe: Znesek 70 milijonov dolarjev, ki so po členu 3. odredeni za železniška in pristaniška dela, je uporabiti tako, da se vsekakor zagotovi izdelava proge od Beograda do Jadranskega morja s končnim pristaniščem.

Drugi del Blairovega posojila 30 milijonov dolarjev pa je bil dan vladi za njene obče potrebe. Do danes je emitiranih samo 45.250.000—dolarjev in sicer 8% posojila iz leta 1922 15.250.000—dol. in 7% iz leta 1927 30.000.000—dolarjev. Bivše vlade so v teh prvih dveh emisijah že porabile za obče potrebe na razpolago ji danih 30 milijonov. S 15 milijoni se grade posamezni sektorji Jadranske železnice. Emisija ostalih vsot bi se morala po prvi pogodbi iz leta 1922 izvršiti najkasneje do 1. junija 1927. Marca meseca istega leta pa je vlada podaljšala Blairu rok za popolno ostvaritev posojila za 5 let do 1. junija 1932. V kratkem bi se torej morala pogajanja zopet začeti. Od leta 1927 dalje pa so se izvršile na ameriškem trgu dalekosežne izpremembe,

ki na možnost nadaljnjih emisij ne morejo biti brez upliva. V oktobru mesecu lanskega leta je dosegla ameriška baisse vrednostnih papirjev svoj največji razmah. Giannini-Blairova skupina, ki ima še večino naših obligacij v rokah se bori za svojo lastno kožo. Delnice te grupe so izgubile v zadnjih dveh mesecih polovico svoje tečajne vrednosti. Ni izključeno, da ne bo mogla ta grupa prodati po najboljšem možnem tečaju večje količine našega posojila, kar bo morda povzročilo na prenasičenem trgu nadaljne padanje njegovega tečaja. Že današnji tečaji Blairovega posojila, potem ko so se že popravili, se nahajajo izpod emisijskih tečajev leta 1922 in 1927. Dokler ne zajame Združenih držav nov val konjunktura, je malo verjetno, da bi moglo priti pri za nas izboljšanih posojilnih pogojih do tretje izdaje večjega obsega.

Ko pa se bodo morda pogajanja le začela, naj Dravska banovina ne pozabi na obljubo iz leta 1922. Blairova družba ima sicer pravico zahtevati od vlade, da se ostanek posojila v celoti porabi za Jadransko železnico. Vlada pa je že pri drugem delu posojila dosegla spremembe in izboljšanje pogojev, med drugim posebno v 7% obrestni meri in skoro istem prevzemnem tečaju 86, torej bi se mogla tudi pri morebitni tretji emisiji Blaira pogoditi z družbo, da se v smislu začetkom citiranega § 4 Zakona o državnem zunanjem posojilu, ki pa ni predmet pogodbe z Blairom, izločita dva milijona dolarjev za železniške zveze Slovenije z morjem. Gospod ministerski predsednik je izjavil pri neki priliki naši delegaciji: »Porabil so te dolarje v druge namene« in je s tem kratko in dovolj jasno karakteriziral predjanuarsko gospodarsko politiko. Mišljenja sem, da bo po možnosti vlada popravila to kršitev zakona, če bo za to ob pravem času naprošena. Cel projekt naše zveze z morjem obsega temeljito popravo dolenske železnice do Kočevja, izgraditev nove proge od Kočevja na Vrbovsko, od Črnomlja na Gor. Jadrč, od Sevnice do St. Janža in povečanje Sušacke luke v Martinjščici. Zato bo potrebno mnogo denarja, od katerega bi nam en del mogla dati morebitna tretja emisija Blaira.

Drugih večjih posojil, ki bi prišla vpoštev za graditev železnice, razven 7% investicijskega posojila iz leta 1921 doslej ni bilo. Sredstev, ki bi izvirala iz presežka državnega proračuna ali iz železniškega obrata, ni na razpolago. Potrebno je novo notranje državno posojilo, ker so zunanja posojila danes predraga. Zato je vlada ponovno povdarjala, da bi bila pripravljena z notranjim posojilom graditi železnico Kočevje—Vrbovsko sever in da drugih sredstev zaenkrat ni pri rokah. Še je tretja možnost financiranja železnice, ki ne loči zunanega ali notranjega posojila, ki pa veže na posojilo koncesijo na gradnjo, kakor je to v primeru Blair—Jadranska železnica, ali pa potom javnega razpisa in izbire najugodnejšega ponudnika. Po tem zadnjem primeru je bilo razpisanih lansko jesen osem prog. Vsekakor bi bilo zanimivo vedeti, zakaj naše železnice ni bilo med njimi.

Po tem uvodu in predno se povrne mo na naš glavni predmet razprave, komu, od kod in po katerih pogojih denar, je potrebno ugotoviti, koliko denarja bi približno zadostovalo za našo progo. **Gradbeni stroški:** Gospod ing. M. Klodič navaja v svoji obširni brošuri iz leta 1926, v kateri je izčrpno obdelana posebno tehnična stran projekta, sledeče od Direkcije za gradbo železnic izračunane številke:

odprta proga	104,000.000 Din
most pri Radencih	25,000.000 Din
predor Lovnik	95,000.000 Din
drugi predori	28,000.000 Din
skupaj	252,000.000 Din

Pozneje je bila trasa spremenjena tako, da se skrajša predor pri Lovniku, pa podaljša odprta proga na Gor. Jadrč, ki je priključna postaja tudi za Črnomelj in ne več Lukov dol.

Proga Sevnica—St. Janž bi stala:

odprta proga	28,000.000 Din
predori	14,000.000 Din
skupaj	42,000.000 Din

Stroški proge Črnomelj—Vinica—Gor. Jadrč pa odprta proga brez predorov 86,000.000 Din.

Po proračunu Direkcije za gradbo železnic in po prilikah ter nivoju cen okrog 1926 leta, kateri proračun pa tudi ni izdelan na podlagi podrobnega operata, bi stala oba traka naše železniške zveze z morjem, torej komplet Klodič-Horvat-Kavčičev načrt 338,000.000—dinarjev. Mnogi upravičeni mislijo, da se proračun pri tako velikih investicijah lahko samo poveča. Za primer navajajo železnico čez Visoke ture, Karavanke, Bohinj in Soško dolino.

Za naš proračun velja še sledeče. Od leta 1926 do danes so se cene v splošnem stalno zniževale. Posebej velja to za cene železniškega materiala. Železniška proga Sevnica—St. Janž je bila 1925. in 1926. leta proračunana na 42 milijonov dinarjev. Lansko jesen pa je direkcija za gradbo železnic razpisala to progo na bazi približnih celokupnih gradbenih stroškov 34.5 milijona dinarjev. Vsled tega smemo porabiti znižanje proračuna te proge za približno 18% tudi za Kočevsko in Črnomeljsko zvezo z Vrbovskim. Obe progi ste bili proračunani pred 5 leti na 338 milijonov. Po odbitku 18% bi dobili 288 milijonov današnjih gradbenih stroškov. To optimistično presojanje potrebuje korekture navzgor, ker se na težkem terenu ne morejo nikoli dovolj predvideti vse okolnosti.

Oba kraka naše zveze z morjem bosta stala najmanj 300 do 330 milijonov, samo proga Kočevje—Vrbovsko sever najmanj 250, katero število potrjujejo opazovanja na terenu po gradbenih podjetjih, ki so se za ta projekt zanimala. Sicer pa to vprašanje ni toliko važnosti za nas. Eventuelno manjše primanjkljaje bo mogla država za popolno ostvarenje projekta najti med tekočimi sredstvi.

Ze danes je sušačka luka prenapolnjena. Po otvoritvi nove proge pa bo še v veliko večji meri primanjkovalo potrebnega prostora. Istočasno z novo železnico moramo skrbeti torej tudi za povečanje končne luke. Po mišljenju g. ing. Klodiča pride za to v poštev samo Martinščica. Gradbeni stroški bi se razdelili v sledečih višinah in na sledeča dela:

Železnica Sušak—Martinščica	23,000.000 Din
obalno zidovje z vsemi napravami	56,000.000 Din
vzhodni lukobran	7,000.000 Din
skupaj	86,000.000 Din

Tudi ta proračun datira iz leta 1925-26. Po našem mišljenju bi mogli najnujnejša dela potem, ko upoštevamo tudi znižanje cen v zadnjih štirih letih, opraviti s kakimi 50 milijoni.

Rekapitulirajmo:

Samo za progo Kočevje—Vrbovsko sever potrebujemo najmanj 250 milijonov. Če naj zgradimo še drugi krak projekta, je potrebno najmanj 330 milijonov; popolen železniški projekt s končno luko pa je mogoče uresničiti s 380 do 400 milijonov dinarjev.

Pravilo je, da se gradi toliko, kolikor je denarja na razpolago. Morda bo moral i priključek Črnomlja na Gornji Jadrč i luka Martinščica ne-

Banovinski proračun za 1931./1932.

Banska uprava Dravske banovine je dne 20. t. m. predložila banskemu svetu proračun za proračunsko dobo od dne 1. aprila 1931. do dne 31. marca 1932.

Proračun izkazuje 119,964.015 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Izdatki se razdele sledeče:

	Din
1. banska uprava	12,999.020
2. kmetijski oddelek	19,760.211
3. prosvetni oddelek	13,466.308
4. tehnični oddelek	21,546.013
5. oddelek za socialno politiko in narodno zdravje	29,547.634
6. oddelek za trgovino, obrt in industrijo	4,358.872
7. agrarne operacije	812.000
8. banovinski dolgovi	8,000.000
9. razni izdatki	9,473.957

Dohodki se razdele tako:	Din
1. državne dotacije	30,985.903
2. presežek dohodkov banovinskih podjetij in ustanov	48.952
3. davki, takse in doklade	78,184.160
4. razni dohodki	11,645.000

V primeru s sedanjim proračunom se je bodoči proračun znižal za okroglo 16 milijonov dinarjev, to je od 136 milijonov na okroglo 120 milijonov. Od znižanja odpadejo 3 milijoni na manjšo potrebnost za obresti banovinskih dolgov in preko 12 milijonov dinarjev pa na manjše izdatke za vzdrževanje. Prispevek banovine k vzdrževanju cest, ki so v oskrbi okrajnih cestnih odborov, je znašal v sedanjem proračunu 17,180.000 dinarjev, v novem proračunu pa je dotacija cestnemu fondu proračunana na 5,000.000 Din. Iz te postavke izhajajo, da se bo cestni fond, katerega za enkrat še nimamo, ustanovil še pred uveljavitvijo proračuna, odnosno tekom bodoče proračunske dobe. O potrebi ustanovitve takega fonda smo priobčili pred kratkim članek, čigar predpostavka, da pomenja pobiranje kuluka za naše gospodarstvo novo obremenitev, se bo predvidoma uresničila, če se banovini ne posreči dobiti za cestni fond primerne dotacije.

V proračunu za oddelek za trgovino, obrt in industrijo so izdatki za obrtne in trgovske nadaljevalne šole predvideni na 980.000 Din. V tem znesku je vračunjen s 100.000 Din prispevek za gradbo obrtne nadaljevalne šole.

V poglavju pospeševanje obrti in trgovine so predvideni sledeči krediti:

	Din
1. tečaji — izložbe, material za strokovni pouk	75.000
2. pospeševanje obrta in domače industrije	240.000
3. za obrtne učne knjige	35.000
4. prispevek obrtnemu in trgovskemu izobraževalnemu fondu	200.000
5. podpore za pospeševanje umetnega obrta	30.000
6. prispevek za ustanovitev obrtno-trgovskega muzeja	100.000
7. prispevek za obrtne in druge gospodarske razstave	70.000
8. podpiranje akcije za ustanovitev vjajniških domov	100.000
9. za dopolnitev opreme tekstilne šole v Kranju	100.000

Izdatni krediti so v tem poglavju predvideni za pospeševanje tujkega prometa. V lanskem proračunu na 990.000 Din predvideni izdatki so v novem proračunu povišani na 1,894.000 Din.

Banovinski dohodki iz davkov, taks in doklade, ki so bili predvideni v lanskem proračunu na približno 85.6 milijonov dinarjev, so v novem proračunu znižani na 78.1 milijonov Din.

Proračun predvideva sledeče davke, takse in doklade:

1. Takso za plesne prireditve, podaljšanje policijske ure in doklado na državno takso za vstopnice; 2. 4% takso od vrednosti kinematografskih vstopnic; 3. takso na lovske karte; 4. takso na sežnjo gozdov; 5. trošarino na premog; 6. trošarino na električno energijo; 7. takso na zakupniko lovišč in ribolovov; 8. takso na živinske potne liste; 9. takso od prenosa nepremičnin; 10. trošarino na alkoholne tekočine; 11. davščino na šmarnico; 12. davek na hiše, oproščene državnega neposrednjega davka; 13. trošarino na brezalkoholne umefne pijače; 14. 35% doklade na državne neposredne davke.

Nova je med temi davščinami samo

kaj let več čakati na svoje uresničenje. Mislim pa, da je mogoč ves projekt v prihodnjih letih, posebno če se bo Zagreb v isti meri zavedal dalekosežnosti nove proge kakor Ljubljana. (Dalje prih.)

trošarina na brezalkoholne umefne pijače, ki naj vrže 1 milijon dinarjev dohodkov. Kako bo ta trošarina urejena, iz proračuna ni razvidno. Doklade na državne neposredne davke, ki so znašale zdaj 40%, naj bi se z novim proračunom znižale na 35%.

Stroške za ceste naj bi pokrili banovinski cestni fond. Iz proračuna za banovinski cestni fond je razvidno, da naj ta fond prevzame tudi vzdrževanje državnih cest v banovini. Izdatki fonda so predvideni na 45 milijonov, prejemki pa na isto vsoto. Sestavljajo se prejemki iz sledečih sredstev:

	Din
1. državna in banovinska taksa na motorna vozila	4,000.000
2. davek na vprežno živino	1,000.000
3. davek na nakladanje in razkladanje za prevoz na železnico	14,500.000
4. trošarina na bencin	9,000.000
5. prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest	4,000.000
6. taksa na šofer. legitimacije	260.000
7. davek na premije od zavarovanja motornih vozil	250.000
8. trošarina na pneumatiko	1,000.000
9. odkup osebnega dela na banovinskih cestah	6,000.000
10. razni dohodki	250.000
11. dotacija od banovine	5,000.000

Cestni fond predvideva niz novih davščin: na vprežno živino, na nakladanje in razkladanje za prevoz na železnici, na pneumatiko itd. in računa hkratu, da mu bo država iz lastnih sredstev predkazala: državno takso na motorna vozila in trošarino na bencin. Med novimi davščinami cestnega fonda bo najobčutnejša davščina na nakladanje in razkladanje za prevoz na železnici, koje donos je predviden na 14 in pol milijonov dinarjev. Ta davščina bo brez dvoma izdatno obremenila naše gospodarstvo na način, s katerim praktično gospodarstvo po njegovem dosedanjem stališču v podobnih primerih gotovo ne bo sporazumno.

To so glavni podatki iz novega proračuna, ki kaže voljo banske uprave, da spravi bremena čim bolj v sklad s plačilno zmogljivostjo davkoplačevalcev. Navdaja pa nas navzlic temu skrb za bodočnost, kako bo naše gospodarstvo pri sedaj oslabiljeni plačilni zmogljivosti zmoglo nova bremena, katera nam je za vzdrževanje cest odmerila banska uprava.

Pomudbe, povpraševanja

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je prejel od našega generalnega konzulata v Helsingforsu obvestilo, da se neka velika finska tvrdka za pohištvo zanima za večjo količino hrastovega lesa. Interesenti naj se obrnejo na industrijsko-komercialni oddelek zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu pod številko 972.

OTVORITEV TELEFONSKKEGA PROMETA JESENICE NA GORENJSKEM IN LJUBLJANA — RADENTHEIM.

Z odlokom g. ministra za promet št. 78.298 od 25. decembra 1930 je od 5. januarja t. l. naprej otvorjen telefonski promet:

- a) Jesenice na Gorenjskem — Radentheim in
 - b) Ljubljana — Radentheim.
- Pristojbina za navadno govornilno enoto znaša: ad a) 1:50 zl. fr. ali 16:50 Din (šestnajst 50/100), ad b) 2:70 zl. fr. ali 29:70 Din (dvajset devet 70/100).

Socialne in gospodarske razmere v rimski državi ob času apostola Pavla je predmet predavanju, ki bo v četrtek, dne 22. januarja 1931 ob pol 9. uri zvečer v »Zvezdi« na družabnem večeru Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. O tem zgodovinsko, socialno in gospodarsko jako zanimivem predmetu predava monsignore prof. dr. Josip A. Ujčić. Odličen in priljubljen govornik brezdvomno tudi to pot zadovolji poslušalce. Vstop je brezplačen. Gostje, dame in gospodje so dobrodošli.

Po svetu

Pismena ofertna razprava za zgradbo banovinske palače v Banjaluki se vrši 21. februarja. Kavcija za domače ponudnike 269.000 Din, gradbeni proračun 4,562.424 Din.

Osnutek za nove bankovce po 1000 Din je izgotovljen. Na eni strani je slika Nj. Vel. kraljice in napis »Kraljestvo Jugoslavija«, na drugi strani slika dveh žanjic in podpis Bajlonija in Radovića. Osnutek je izdelal Gjoka Jovanovića.

Trgovska pogajanja Jugoslavije z Avstrijo so predvidena za najbližji čas; nato pridejo na vrsto pogodbe oziroma dopolnila obstoječih pogodb s Španijo, Albanijo in Grčijo.

Izplačilo vlog izseljencev pri nekaterih bankah odreja nov zakon. V to svrhu je otvorjen fin. ministarstvu pri Poštni hranilnici kredit v znesku 50 milijonov Din.

Znižanje cen nemške železne industrije je povprečno 6- do 7odstotno ter velja od 1. januarja t. l. naprej. To je drugo znižanje v teku pol leta.

Rusi na svetovnem sladkornem trgu so že pričeli konkurirati; njih ponudbe v Londonu so za 9 pence pod tekočo sladkorno notacijo. Seveda je z novo konkurenco močno ogrožen bruseljski sladkorni dogovor.

Ime »plzensko pivo« v Nemčiji ni zaščiteno. Patentna zbornica v Berlinu je v dveh slučajih razsodila, da je ta označba dovoljena, če se pridene zraven ime kraja fabrikacije.

Za ameriške farmerje, ki so trpeli v lanskem poletju vsled suše, je dovoljen pomožni kredit 45 milijonov dolarjev.

Bolgarska trgovska bilanca je bila v preteklem letu za 1300 milijonov levov aktivna, dočim je bila leta 1929. za dve milijardi levov pasivna. Da je lanska aktivnost gospodarstvu prav za prav v škodo, smo poročali v posebnem članku.

Trgovska bilanca Poljske v preteklem letu se je zaključila z aktivom 187 milijonov 271.000 zlotov; izvoz 2.433,244.000 zlotov, uvoz 2.245,973.000 zlotov.

Trust solitra je bil z udeležbo Chile in USA ustanovljen v Newyorku z glavnico 300 milijonov dolarjev.

4980 milijonov dolarjev delniških dividend je bilo izplačanih v preteklem letu v USA, za 500 milijonov več kot v letu 1929.

Nemška trgovska bilanca v letu 1930. izkazuje veliko aktivnost 1800 milijonov mark proti samo 36 milijonom v letu 1929. Import je padel po vrednosti za 25%, eksport pa samo za 11.

Brez dividende je letos največja italijanska blagovna hiša, La Rinascence v Milanu. Veliko je zgubila vsled stabilizacije lire in vsled padanja cen, ima pa v svojih poslopih veliko tiho rezervno. Lani je bila dividenda 6odstotna.

Produkcija avtomobilov v Nemčiji je bila lani za 30.000 kosov manjša kot leta 1929., produkcija motornih koles za 110 tisoč manjša. Izguba v vrednosti znaša ca. 400 milijonov mark.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je znašal po zadnjem izkazu Čslov. Narodne banke 6224 milij. Kč in je bilo njegovo zlato kritje 48:2 odstotno.

Veliki nemški koncerni bencina so cene pri črpalkah zopet znižali, in sicer za dva do tri odstotke.

Vereinigte Stahlwerke bodo kot lani izplačali najbrž zopet 6odstotno dividendo.

Obtok bankovcev v Nemčiji znaša po zadnjem izkazu Državne banke 3962 milijonov mark in je v zlatu in devizah krit z 62:7%.

Trgovska bilanca Japonske v l. 1930. je bila pasivna s 77 milijoni jenov (izvoz 1469 milijonov, uvoz 1546). L. 1929. je bila bilanca pasivna s 66 milijoni jenov (izvoz 2140, uvoz 2206 milij. jenov). Znižanje železnih cen v Nemčiji bo 6 do 7% in bo veljalo od 1. t. m. nazaj.

Srednjeevropska agrarna konferenca je preložena, ker kolidira z drugimi konferencami. Vršila se ne bo 19. in 20. t. m., temveč v mesecu februarju.

Angleška zunanja trgovina je v letu 1930. nazadovala; uvoz je padel napram letu 1929. za 175,925.000 funtov, izvoz za 158,800.000 funtov.

Poravnave in konkurzi.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 11. do 20. januarja 1931:

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Motnikar Ferdo, Zagorje ob Savi.
Savska banovina: Bošnjak Marija, Osijek, Gold Ivan, Zagreb.
Primorska banovina: Pučka blagajna, Selce na Braču, Seoska blagajna za štednjo i zajmove z. n. j., Metković.
Moravska banovina: Ilić O. Dobrivoj, Trstenik, Simić S. Milosav, Paračin.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Pollak Josip, Dolnja Lendava, Stavbno podjetje Acceto in drugovi, d. z. o. z., Maribor, Stegmüller Anton, Muta, Uhler Ludovik, Maribor, »Veha« d. z. o. z., Ljubljana.
Savska banovina: Glaskov Grigorije, Zagreb, Mrvoš Mano, Oštarije, Stepinski Ladislav, Požega.
Dunavska banovina: Godstein Antun, Subotica, Rosenzweig Maksa ud. Regina, Sombor, Sabo Mihajl, Bačko Petrovo Selo.
Vardarska banovina: Arandjelović i Dimitrijević, Leskovac, Jakovljević Bora, Kraljevo.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Dravska banovina: Martinovič Milan, Rogaska Slatina.
Savska banovina: Lazić R. i Leposava, Osijek, Obersohn Maison, Zagreb.
Primorska banovina: Kučera Mr. Nervenka i drug, Šibenik, Lalica Kata, Šibenik, Tebaldi Marko, Metković.
Drinska banovina: Jacić Čedomir, Arilj, Janjić Savati, Arilj.
Dunavska banovina: Mošorka Gjoka, Nikolinc, Stevanović Radojica, M. Požarevac.
Moravska banovina: Djordjević, Vel. Gradište, Stefanović Dimitrije, Svilajnac, Vujičić Pavel, Niš.
Beograd, Zemun, Pančevo: Milenković Stojan, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**

Drinska banovina: Adamović Stevan, Mitrovica.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.
 ** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.



Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Maribor.
 Dan vpisa: 31. decembra 1930.
Besedilo: Drava, lesna industrijska delniška družba v Mariboru.
 Izbršijo se člani upravnega sveta Ausch Miroslav, Zelenka Ernest in Lindtner Leon.
 Vpišejo se novoizvoljeni člani upravnega sveta Podlipnik Franc, lesni trgovec in posestnik na Teznu 37, Chmelik Josip, podjetnik v Mariboru, Meljska c. 93, Pahor Karlo, knjigovodja v Mariboru, Meljska cesta št. 93.
Okrož. kot trgovsko sodišče v Mariboru, den 31. decembra 1930. (Firm. 1063/30. — Reg B. I. 8/51.)

OTVORITEV TELEFONSKEGA PROMETA LJUBLJANA — RAVENNA.

Z odlokom g. ministra za promet štev. 75.696 od 25. decembra 1930 je od 5. januarja t. l. naprej odprt telefonski promet Ljubljana — Ravenna.
 Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 2:85 zl. fr. ali 31:35 Din.

Dobava prodaja

Nabava platna in branikov za državne zastave. Direkcija drž. železnic v Sarajevu razpisuje javno ofert. licitacijo za nabavo platna za državne zastave in zastore pri oknih. Licitacija se vrši 7. febr. t. l. ob 11. dopoldne v gradbenem oddelku omenjene direkcije. Licitanti so dolžni položiti kavicjo na glavni blagajni direkcije ali generalne direkcije v Beogradu do 10. dopoldne istega dne. Kavicja znaša za naše državljane 5%, za inozemske pa 10% ponudene vrednosti. Točni pogoji se dobe proti 10 Din v finančnih znakih dnevnopoldne v gradbenem oddelku direkcije v Sarajevu s. 14/III. — Direkcija državnih železnic v Sarajevu razpisuje dve javni ofrtalni licitaciji za nabavo branikov in posameznih delov tipa »Kurbel«. Licitacija se vrši 5. februarja t. l. ob 11. dopoldne v gradbenem oddelku omenjene direkcije. Licitanti so dolžni položiti kavicjo na glavni blagajni direkcije ali generalne direkcije v Beogradu do 10. dopoldne istega dne. Kavicja je za naše državljane 5%, za inozemske pa 10% ponudene vrednosti. Točni pogoji se dobe proti 10 Din v finančnih znakih vsak dan dopoldne v gradbenem oddelku direkcije v Sarajevu soba 14/III.

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg martinovega jekla. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave 700 kg bencina ter glede oddaje 361 komadov različnih pil v popravilo in nasekovanje. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede oddaje raznih časopisov v vezavo; do 31. januarja t. l. pa glede dobave 4476 komadov matric in kompletnih pisav. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave 6 transformatorjev, 30.000 kg negašene apna in 200 komadov ležajev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. februarja t. l. pri Direkciji državnih rudarski poduzeća v Sarajevu glede dobave 1 stružnega stroja; pri Direkciji Državnih železnic v Subotici pa glede dobave 15.000 komadov tirfonov (sistem »C«). — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 4. februarja t. l. se bo vršila pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija glede dobave drv in premoga. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Oddaja del za adaptacijo vojašnice »Kralja Petra I.« v Karlovcu se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 4. februarja t. l. pri Inženjeriji Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi).

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. anuarja t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg surove karbolne kisline. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. januarja t. l. ponudbe glede dobave desk, plohov, 900 komadov držajev za kladiva, krampe in lopate, 100.000 komadov mecesnovih klincev, 1900 kg katrana in 2000 kg modre galice. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave delov za petrolejske svetiljke. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 29. anuarja t. l. ponudbe glede dobave 200 kg lepenke. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. februarja t. l. ponudbe glede dobave 50 kg azbestnih vrvic, 100 kg firneža, 20 kg terpentina, 5 kg sikativa in 10 komadov karborundum plošč. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendence razen Curiha, Dunaja in Budimpešte spremenljiva.

Prošli teden je zaključil z nekoliko večjim deviznim prometom (18:249 milij. dinarjev) od predzadnjega tedna in sicer predvsem radi večjih zaključkov v Curihu, katerega je dala Narodna banka za 2:596 milij. Din, privatna ponudba pa 2:202 milij. Din. Poleg tega je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključeno še Dunaja za 1:958 milij. Din, Berlina za 1:641 milij. Din, Newyorka za 1:412 milij. dinarjev, Prage za 1:090 milij. Din, Londona komaj za 0:687 milij. Din ter končno malenkost Pariza in Budimpešte. V celem je dala Narodna banka za 9:566 milij. Din deviz na razpolago, dočim znašajo zaključki v privatnem blagu le 8:683 milij. Din in še med temi je zaključenega samo Londona (2:395 milij. dinarjev) in Curiha za več od polovice skupnega prometa, perfektuiranega s privatnim posredovanjem.

V pogledu višine tekom pretečenega tedna doseženega skupnega deviznega prometa je razvrstiti poedine devize takole (vse v milijonih dinarjev): Curih 4:798, London 3:082, Dunaj 2:180, Newyork 2:144, Berlin 2:052, Praga 1:987, Trst 1:705 in Pariz 0:220 ter slednjic par zaključkov Budimpešte.

Na posameznih borznih dnevih minulega tedna so temeljem sledečih prometnih števil: 12. januarja Din 5:799.235:98 Curih-Newyork, 13. jan. Din 2:927.288:34 London-Italija, 14. jan. Din 3:933.143:50 Curih-Wien, 15. jan. Din 1:743.453:32 Berlin - Wien, 16. januarja 3:845.863:73 Curih - Praga prevladovali zaključki v Curihu, Dunaju, le deloma v Londonu, Newyorku, Berlinu in v Pragi ter je ponedeljkov borzni sestanek zaključil z največjim, četrtkov pa z najmanjšim dnevnim deviznim prometom.

Devizna tečajnica iz prošlega tedna kaže umirjenjšo sliko, ker je ostal tečaj Curiha (1095:90), Dunaja (7:9562) in Budimpešte (9:8877) popolnoma nespremenjen, Amsterdam (22:77 dne 12. in 16. t. m., sicer 22:775) pa le deloma, med tem ko so ostale devize zaznamovale manjše oscilacije.

Tako so tekom zadnjega tedna nekoliko popustili tečaji (navajamo notice od 12. in 16. t. m.) Berlina 13:455—13:4525, Bruslja 7:8915—7:8877, Pariza 221:95 do 221:86 in Prage-167:62—167:59, dočim je bilo v tem času opažati očitnejše dviganje tečajev Londona 274:65 — 274:80, Newyorka 56:46—56:50 ter končno Italije 295:94—296:20.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendence nespremenjeno mlačna.

Tudi v minulem tednu ni došlo do zaključkov v Blairiovih posojilih in je bilo skozi ves teden nudeno 8% po 92-, 7% pa po 80—. Edini zaključek je bil perfektuiran dne 15. t. m. v delnicah Kranjske industrijske družbe po tečaju 394—.

Tobačne srečke so bile do incl. 13. t. m. nudene po 50 Din, odtlej pa ne ntirajo več in je omeniti tudi edino tečajno spremembo pri papirjih Tvornice za dušik d. d., Ruše, ki so 12. t. m. beležili še 235—255 Din, od 13. t. m. naprej pa po znatno nižjem tečaju 200 do 230 Din.

Tečaji drugih na tukajšnji borzi notiranih papirjev so ostali brez izprememb.

Lesno tržišče.

Tendence nespremenjeno mlačna.

Vesti in mnenja za izboljšanje situacije na lesnem trgu v pričetku pomladanske sezone so različna. Pretežna večina mnenj gre za tem, da bode postala lesna trgovina živahnjša in nekoliko upravičenega upanja v to dajo sedanji znaki in povpraševanja.

Iz navedenih okoliščin je pa nadalje tudi jasno, da se cene od strani konsumentov zaenkrat ne bodo nudile višje kot dosedaj. Iz tega pa sledi bojazen, da bodo naši manjši trgovci v stremljenju,

da se na vsak način iznebijo starih zalog, uplivali na izvozne cene neugodno. V glavnem je prizadet pri izvozu mehki les. V trdem lesu so cene sicer močno nazadovale v bukovini, dočim se lepa hrastovina še vedno išče in cene v prvovrstni hrastovini niso tako padle kakor pri drugih vrstah lesa. V gorivem drvu so pri nas še velike zaloge in je nevarnost, da se pričnejo kvariti.

V pretečenem tednu se je zaključilo 3 vagona testonov, 3 vagona bukovih drv, 1 vagon bukovih okroglic in 1 vagon oglja.

Povpraševanja:

Lesenov plohi neobrobjeni, lahko sveži, 80, 90, 100 in 120 mm debeline, od 4 m naprej, stopnjevaje od 10 do 10 cm, od 25 cm naprej, zdravo, ravno, izključeno gnilo, pregrčavo, razbito in preveč krivo. — Franko nakladalna postaja ali meja Postojna.

Lipovi plohi od 50 do 100 mm debeline, od 2 m naprej, od 16 cm naprej. — Franko vagon nakladalna postaja ali meja.

1 vagon javorja od 40 do 100 mm debeline, I., II., z lepo III., od 2 m naprej, od 16 cm naprej, eno leto starega. Franko meja.

100 m³ desk smreka jelka, 60 do 70% smreke, 19 mm debeline, polnih III. kvalitete. Franko meja Postojna.

2 vagona smrekovega žamanja (odpadki), suho. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Rezan smrekov les v sledečih dimenzijah: 250 kom. -/4 col, od 30 cm širine naprej; 50 kom. 8/4 col, od 30 cm širine naprej; 100 kom. 5/ col, od 32 cm širine naprej; 100 kom. 4/4 col, od 32 cm širine naprej; 50 kom. rajnica, od 20 cm širine naprej; 100 kom. letev 2/3 col; 200 kom. desk 3/4, širine 30 cm. Blago mora biti I., II. in III. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Več vagonov bukovoga oglja, »samo canelloc«, cena franko vagon meja Postojna. — Lit. 35—.

Več vagonov bukovoga oglja. Cena franko vagon meja Postojna.

Borovi drogovji, 1 vagon, dolžina 10 do 11 metrov, s premerom v vrhu 15 cm, blago popolnoma zdravo, obeljeno in ravno. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. Smrekovi jelkovi plohi, paralelni, ostrorobi, brez razpok in gnilobe, ca. 380 m³, od 4 m dolžine naprej, 48 in 78 mm debeline, od 19 cm širine naprej, odnosno se lahko ponudi beli ali črni bor.

Ostroroba jelovina, zdrava, brez razpok in gnilobe: ca. 100 m³, 4—8 m dolžine, 95×195 mm debeline; ca. 50 m³, 7—8 m dolžine, 255×295 mm debeline; ca. 180 m³, —6 m dolžine, 135×195 mm do 195×235 mm debeline.

Smrekov jelkov okrogli les, zdrav, raven in ne zavito rasten: ca. 155 m³, 7—12 m dolžine, 24 do 26 cm v sredini; ca. 110 m³, 15 m dolžine, 27 do 29 cm v sredini; ca. 140 m³, 4—10 m dolžine, 30 do 33 cm v sredini.

Hrastov ostrorobi les, zdrav, brez razpok in gnilobe: ca. 14 m³, 2:50 m dolž., 255×355 mm debeline.

Cene naj se glasijo franko vagon nakladalna postaja ali f o b Sušak ali Gruž z navedbo najkrajšega roka dobave z ozirom na to, ker je to ladijska pošiljka.

Hrastov rezan les za sukcesivno dobavo do konca meseca maja 1931. Prevzem se bo vršil na lieu mesta. Plačilo takoj.

Spec. rezan les: kvaliteta: paralelni, ostrorobo žamano, na konceh pravokotno očeljeno, zdravo ne zimasto, ne krušljivo blago, brez črva in brez razpok, tolerira se zdrava beljava, zdrave grče in prerezano sree. Dimenzije: 250 kom. 30×150×3150 mm, 250 kom. 30×180×3150 mm, 1300 kom. 39×190×2750 mm, 650 kom. 39×190×2400 mm, 550 kom. 39×190×2150 mm, 250 kom. 40×180×3150 mm, 250 kom. 40×235×3150 mm; vse rezano z nadmero pri debelini in širini 5 mm pri dolžini 5 cm.

Hrastove podnice za vagon: kvaliteta kakor gori. — Dimenzije: 400 komadov 41×180/280×2800 mm; rezano z nadmero pri debelini 3 mm, pri dolžini 5 cm.

Hrastovi »montani«: kvaliteta: paralelni, ostrorobo žamano, na konceh pravokotno očeljeno, zdravo, nezimasto in nekrušljivo blago, brez črva in razpok, nekaj manjih, zdravih grč se tolerira, ravnotako do 15% zaprtega sree. — Dimenzije: 1200 komadov 65×105×2150 mm, 3000 kom. 75×140×2750 mm, 1200 komadov 85×125×2150 mm, 1200 komadov 90×105×2150 mm, 480 komadov 105×155×2150 mm, 660 komadov 125×125×2450 mm.

Hrastovina v sledečih dimenzijah: dolžina 2:50 m, debelina 20×12 (podloga 20, goruja stran od 9 do 12 cm), količina: 30.000 kom. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Trami: 8 kom. dolžina 5:70 m, 11/24 cm, polžagani trami; 12 komadov dolžina 6 m, 11/24 cm, polžagani trami; 4 kom. dolžina 5:50 m, 11/24 cm, polžagani trami; 8 kom. dolž. 5:80 m, 11/24 cm, polžagani trami; 19 kom. dolž. 5:70 m, 21/25 cm; 39 kom. dolž. 6 m, 21/25 cm; 10 kom. dolžina 5:50 m, 21/25 cm; 20 kom. dolžina 5:80 m, 21/25 cm; 4 kom. dolž. 6:10 m, 21/24 cm; 4 kom. dolž. 2 m, 18/18 cm; 4 kom. dolž. 2:70 m, 18/18 cm;

8 kom. dolž. 3'50 m, 5/15 cm; 19 kom. dolž. 7'20 m, 10/13 cm; 2 kom. dolžina 7'30 m, 18/18 cm; 1 kom. dolž. 9'50 m, 18/18 cm; 1 kom. dolž. 4'80 m, 18/18 cm; 1 kom. dolžina 9'50 m, 18/21 cm; 1 kom. dolžina 4'80 m, 18/21 cm; 12 kom. dolžina 1'40 m, 10/13 cm; 188 kom. dolž. 4 m, 6/8 cm; 55 kom. dolžina 4 m, 4/6 cm; 200 kom. dolž. 1 m, 2/25 cm, 2/5/5 cm. — Štukaturne letvice: dolž. 4 m, 2/2/5 cm. — Deske: dolžina 4 m, 24 mm, 23-025 m²; dolž. 4'30 m, 24 mm, 1'670 m²; dolžina 3'40 m, 1'900 m². — Trami morajo biti ostrorobo tesani. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Antene, smreka, jelka, neobeljene, ravne in sicer: I. 100 komadov, dolžine: od 15 do 20 m, premer na sredi: od 18 do 25 cm; II. 30 komadov dolgih 20 m, 40 kom. dolgih 25 m, 20 kom. dolgih 28 m, 10 kom. dolgih 30 m, premer na sredi: od 30 do 60 cm; III. 500 m² v dolžinah: 20, 25, 28, 30 m, premer na sredi, 25, 30, 35 cm. Cena naj se glasi franko prihod Sušak pristanišče.

Zitni trg.

V minulem tednu ni bilo na žitnem trgu nobenih bistvenih sprememb. Dovozi pšenice so bili tudi v tem tednu radi izredno slabih cest nadalje slabi, radi tega je pšenica pridobila na ceni 2 in pol para. Neodvisno od zunanjih tržišč izgleda, da bo pšenica pri nas, posebno boljše kvaliteta, svojo ceno obdržala, ker se razširjajo vesti, da so zaloge gornjebačke potiske pšenice že precej izčrpane in je veliko pšenice pri producentu le še v krajih, ki so letos kvalitativno pridelali slabjšo robo. — Radi te velike razlike v kvaliteti je že sedaj razlika v ceni ca. 20 do 25 para. Ponudbe blaga so prav malenkostne in se nudene količine blaga tudi prav lahko prodajo.

Kupčija s koruzo je bila v minulem tednu prav mrtva, cene so pa ostale v glavnem neizpremenjene. Če se ne bo naš izvoz za koruzo izboljšal, tedaj je pričakovati, da bodo cene preje nekoliko popustile kot da bi se koruza trgovala po višjih cenah kot so danes.

Zivahno zanimanje je nadalje za pšenične otrobe, ki jih vsepovsod primanjkuje. — Normalno se trguje pšenična moka. — Zanemarjen pa je ječmen in oves. — Za rž je nekoliko interesa, pa ni blaga, ker je producent rži radi preznike cene pokrmil.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno: 9 vagonov pšenice, 1 vagon moke, 2 vagona činkvanti in 3 vagona koruze.

Tečaj 21. januarja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22'76	22'82
Berlin 1 M	—	13'4575
Bruselj 1 belga	—	7'8932
Budimpešta 1 pengő	—	9'8904
Curih 100 fr.	—	1095'90
Dunaj 1 šiling	—	7'9644
London 1 funt	—	274'95
Newyork 1 dolar	—	56'545
Pariz 100 fr.	—	221'96
Praga 100 kron	167'33	168'13
Trst 100 lir	295'55	297'55

Končni sladkorni dogovor.

Ker Nemci s kvoto, določeno jim v Parizu, niso bili zadovoljni, so se vršila nova pogajanja v Berlinu. Tu so določili namesto prej ponujanih 200.000 ton Nemčiji druge eksportne kvote, in si-

cer: Za leto 1930/31 500.000 ton, za l. 1931/32 350.000 ton in za leta 1932/33, 1933/34 ter 1934/35 po 300.000 ton, vsega skupaj v omenjenih letih torej 750 tisoč ton več kot je bilo prvotno mišljeno. Producenti trstnega sladkorja so odstopili v prilog Nemčiji 550.000 eksportnih ton — Java 250.000, Kuba 300.000 — producenti pesnega sladkorja pa 200.000 ton, kar je toliko kot 4 odstotke v Bruslju jim določene eksportne kvote. Zveza nemške industrije je novi dogovor že potrdila. Ta rezultat pomeni po mesece dolgih pogajanjih zaključek druge Bruseljske svetovne sladkorne konference. Dogovor stopi v veljavo, ko bo v posameznih deželnih skupinah ratificiran. Sedaj so eksportne kvote za leta 1930/31 do 1934/35 določene take:

Češkoslovaška letno 567.300 ton (izvoz l. 1929/30 je znašal 606.000 ton.)
Nemčija 500.000, 350.000, 300.000, 300.000, 300.000 ton.
Poljska letno 307.700 ton.
Ogrska letno 86.000 ton.
Belgija letno 27.000 ton.
Java letno 2,250.000 ton.
Kuba letno 2.800.000 ton za eksport v U. S. A. in 870.000 ton za prosti eksport.

Letna produkcija Kube je bila določena na 3.570.000 ton, letna produkcija Jave na 2.550.000 ton. Diferenco med produkcijo in eksportno kvoto v teh dveh deželah bo moral pač použiti domači konsum.

Davek na rente za davčno leto 1931.

Davčna uprava v Ljubljani poziva: Vsi, ki imajo dohodek iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo vložiti prijavo teh dohodkov v času od 20. januarja 1931. do 20. februarja 1931. Davek na rente se plača od dohodkov iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku, to je zemljarini, zgradarini, pridobnini, družbenemu in uslužbenškemu davku.

Taki dohodki so zlasti:

- obresti in rente obveznic (obbligacij) države, samoupravnih edinic, delniških družb, fondov itd., ako niso oproščeni tega davka s specialnim zakonom;
- obresti od posojil v kakršnikoli obliki n. pr. posojila na zadolžnice ali brez njih, menična posojila, hipotekarna posojila, kratkoročna posojila itd.;
- obresti od zaostalih kupnin;
- obresti hranilnih vlog v kakršnikoli obliki;
- časne ali dosmrtno rente, alimentacije, rente med sorodniki;
- rente za odstopljeno pravico ukoriščati izvestne patente, privilegije, dalje rente za odstop pravice kopati rude, ukoriščati rudninske vrelce itd.;
- obresti in rente ter drugi prejemki iz imovine podjetij ali pravic iz inozemstva;
- zakupnine in vsakovrstni drugi dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, kar jih ni zavezanih drugemu davku (n. pr. najemnina za izposojeni fabriški inventar, najemnina za kopalniško,

zakupniško, trgovsko opravilo, zakupnino za dovolitev oglasov in javnih nabitkov, za prehod čez tuja posestva (servituti) itd.;

9. zakupnina za zemljišča, ako je ta večja od katastrskega čistega donosa. Davčnih prijav ni treba vložiti:

1. za obresti državnih in samoupravnih in od obveznic delniških družb in fondov.

2. za obresti in rente, katere izplačujejo delniške družbe, država, samoupravne edince, fondy in kumulativne sirotinske blagajne.

Če izplačujejo obresti in rente država, samoupravna edinica, javni fondy, delniške družbe in ostale osebe, ki plačujejo davek na dobiček (družbeni davek) in kumulativne sirotinske blagajne, pobira ta davek redno in v vsakem premeru dotična blagajna (dolžnik) o priliki, ko izplačuje obresti in rente.

Davčna osnova za davčno leto 1931. so vsi faktični dohodki leta 1930.

Davčno prijavo mora izročiti upnik, to je oseba, kateri ti dohodki pritičejo. Če biva upnik v inozemstvu, mora vložiti prijavo dolžnik, ki mora tudi na mesto upnika plačati odpadajoči davek.

Davčno prijavo se mora vložiti pri podpisani davčni upravi ali pa pri mestnem načelstvu v Ljubljani.

Če davčni zavezanec ne predloži davčne prijave v roku, določenem v tem pozivu, plača kot kazni 3% od odmerjenega osnovnega davka, in ako prijave ne vložiti niti na pismeni poziv v najdaljšem roku 8 dni, pa 10% od odmerjenega osnovnega davka.

Ako se v davčni prijavi z namenom, da bi se izognil plačilu davka, navedejo neresnične izjave (podatki), ali ako se zataji kak objekt ali vir dohodka, zadenjo davčnega zavezanca posledice iz člena 142. zakona o neposrednih davkih.

Ako davčni zavezanec ne zna pisati, ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko napoved na zapisnik pri mestnem načelstvu ali pri davčni upravi.

Vložitelju davčne prijave se prejem potrdi.

Končno se vse rentnini zavezane moške osebe opozarjajo, da morajo po čl. 6 zakona o davku na neozmenjene moške osebe v svoji prijavi na rentnino navesti svojo starost, da-li so oženjeni, neozmenjeni, vdovci brez otrok, odnosno ločeni in če vzdržujejo ženo in zakonske otroke. Davčna uprava za mesto v Ljubljani.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU

dne 15. januarja 1931.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 14—16, III. 10—12, svežega jezika 20, vampov 5—11, pljuč 5—8, ledvic 16—18, možganov 20, parkljev 4—5, vimena 80/10, loja 2'50—10.

Teletina: 1 kg teletine I. Din 22—35, II. 16—20, jetr 20—25, pljuč 16.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 16—25 Din, sala 17—19, črevne masti 10—12, pljuč 80/12, jetr 8—12, ledvic 20—24, glave 8—10, nog 8—10, slanine sveže 15 do

17, papricirane 20—24, prekajene 20 do 24, masti 18—20, prekajenega mesa 18 do 34, gnjati 6—34, prekajenih nog 6 do 8, prekajenega jezika 28—34, prekajene glave 10.

Drobnica: 1 kg ovčjega mesa 10—14 dinarjev.

Klobase: 1 kg krakovskih 32—40 Din, debrecinskih 28, brunšviških 17—20, pariških 25—28, posebnih 25—28, safalad 25—28, hrenovk 28—30, kranjskih 34 do 36, 1 kom. prekajenih 4—5, 1 kg mesenega sira 28, tlačenk 20—24, salami 80 do 100 Din.

Kože: 1 kom. konjske kože Din 125, 1 kg goveje kože 10—11, telečje kože 18, svinjske kože 8, gornjega usnja 65—90, podplatov 60—65.

Perutnina: 1 piščanec majhen Din 15 do 20, večji 25—35, kokoš 30—54, raca 30—40, gos 60—80, puran 50—90, zajec domač, majhen 10—15 večji 30—40.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 l mleka Din 2—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 3., čajnega masla 48, masla kuhane-ga 44, ementalkega sira 30—80, polimentalskega 20—24, trapistnega 26—34, grojskega 30, tilsiškega 30—32, parmanzan 80, sirčka 3—6, 1 jajce 1'15—1'75.

Pijače: 1 l vina novega 9—14 Din, stara 16—24, piva 9, 1 stekl. piva 5 do 5'50, 1 sodček piva (25 l) 150, 1 l žganja 36—44, rum 36—56, sadjevca 4—5, 1 pokalica 1'50—2.

Sadje: 1 kg jabolk 3'50—8 Din, suhih sliv 10—12, 1 limona 0'75—1, pomaranča 0'50—2, 1 kg rožičev 6—8, smokev 7—12, dateljnov 40, mandeljnov 42—56, orehov 8, luščenih orchov 30—32, rozin 14—24, maka 12—16.

Špecerijsko blago: 1 kg kave I. 40 do 30 Din, II. 40—56, pražene I. 50—96, II. 44—56, čaja 60—250, soli 2'75, popra celega 46—60, mletega 48—60, cimeta 54 do 60, paprike 40—60, testenin 7'50—12, marmelade 18—36, pekmeza 10, medu 14—20, sladkorja v prahu 13—14, v kristalu 11'50—12, v kockah 13—13'50, kvasa 34—40, škroba pšen. 12—20, riževega 16—25, riža 4—19, kisove kisline 45—50, kisa navadnega 1'50—2, vinskega 3 do 8, olja olivnega 16—24, bučnega 10—12, špirita denat 7—12, 1 kg mila 13—18, sode 1'80—2, ječmenove kave 8—15, cikorijske 17—24.

Zito: 1 kg pšenice 1'60—2'50, rži 1'40 do 2'50, ječmena 1'40—2'50, ovs 1'75 do 2'50, koruze 1'20—2, prosa 1'20—2'50, ajde 1'20—3, fižola 1'35—4, graha 12 do 14, leče 10—15.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00g 3'10—3'50, 0 3'05—3'50, 1 2'95, 2 2'85—3'40, 4 2'79—3'30, 5 2'55—3'25, 6 2'25—3, 7 1'60—2, ržene moke I. 2'75 do 3'25, II. 2'50—2'75, prosene kaše 3'50 do 5, ječmenčka 9'50—14, otrobov 1 do 1'75, koruzne moke 1'60—2'25, koruznega zdroba 2'40—4, pšeničnega zdroba 3'25—5, ajdove moke št. 1 5—7, 2 3'50 do 6, kaše 4'50—7.

Krma: 1 q sladkega in kislega sena 85—90 Din, otave 75—85, ovsene, pšenične in ržene slame 50—55.

Kurivo: 1 kub. m trdih drv 120—145 Din, mehkih 90—110, premoga trb. 40 do 45, velenj. 24—28, 1 kg oglja 2, koksa 0'75—1, 1 l petroleja 7, bencina 7—14, 1 kg karbida 7, sveč 14—32.

SPECIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlsko skladišče. Mesine trošarine prosto skladišče. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Brzoiavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave. Ljubljana Dunajska cesta 33. Zaloga špirita, raznega žganja in njaka. Mineralne vode. Točna postrežba. Ustanovljeno leta 1840. Ceniki na razpolago.

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi

vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah



TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračun!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

Špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!